

3. Søndag i Fasten 19. marts 2017

Salmer

337 Behold os, Herre, på dit ord

300 Kom, sandheds ånd og vidne giv

---

639 Når i den største nød vi stå

192,7 Du, som har dig selv mig givet

675 Gud, vi er i gode hænder

Prædiketekst: Lukasevangeliet 11,14-28

”Engang var Jesus ved at uddrive en dæmon, som var stum. Da dæmonen var faret ud, begyndte den stumme at tale, og folkeskarerne undrede sig. Men nogle af dem sagde: »Det er ved dæmonernes fyrste, Beelzebul, at han uddriver dæmonerne.« Andre ville sætte ham på prøve og krævede et tegn fra himlen af ham. Men da Jesus kendte deres tanker, sagde han til dem: »Ethvert rige i splid med sig selv lægges øde, og hus falder over hus. Hvis nu også Satan er kommet i splid med sig selv, hvordan kan hans rige så bestå? I siger jo, at jeg uddriver dæmonerne ved Beelzebul. Men hvis jeg driver dæmonerne ud ved Beelzebul, ved hvem uddriver jeres egne folk dem så? Derfor skal de være jeres dommere. Men hvis det er ved Guds finger, at jeg driver dæmonerne ud, så er Guds rige jo kommet til jer. Når en stærk mand fuldt bevæbnet vogter sin gård, kan hans ejendele være i fred. Men kommer der en, der er stærkere, og overvinder ham, tager han straks alle de våben, som den anden havde sat sin lid til, og fordeler byttet. Den, der ikke er med mig, er imod mig, og den, der ikke samler med mig, spreder. Når den urene ånd er drevet ud af et menneske, flakker den om i øde egne og søger hvile, men uden at finde den. Så siger den: Jeg vil vende tilbage til mit hus, som jeg er drevet ud af. Og når den kommer, finder den det fejtet og prydet. Så går den ud og tager syv andre ånder med, værre end den selv, og de kommer og flytter ind dér. Og det sidste bliver værre for det menneske end det første.« Mens han sagde det, var der en kvinde i skaren, der råbte: »Saligt er det moderliv, som bar dig, og de bryster, du diede!« Men han svarede: »Javist! Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det!«”

Hvis vi slukkede alle lysene her i kirken, ville det ikke blive mørkt. Solen er der et sted, og dagslyset titter ind gennem vinduerne. Sådan er det også i vores hjem. Selv om natten er der digitale cifre fra en dvd-afspiller eller en wifi-router, som lyser op i mørket. Måske ligger mobiltelefonen og blinker et sted, mens den bliver ladet op. Vi er sjældent i rigtigt mørke. Måske hvis vi er helt ude på landet dybt inde i Midtjylland eller oppe i Thy, fjernt fra gadelygter og oplyste vinduer. Så kan det virke ret mørkt. Men der vil der alligevel ofte være en måne eller stjerner til at lyse op. Vi lever altså i forskellige grader af lys. Det store dybe mørke, hvor vi ikke kan se noget som helst fremad, det møder vi sjældent.

I dagens evangelietekst hører vi om en mand, som havde det store dybe mørke i sig. Et mørke så dybt, at han blev stum af det. Ikke bare et mørke som skyldes manglen på lys. Men et overnaturligt mørke og åndeligt mørke, skabt og sendt af den Onde selv, Djævelen. Sådan har der til alle tider været mennesker, som overvældes og besættes af det ultimative mørke og mister herredømmet over dem selv og deres krop. Men heldigvis for denne mand, så møder han Jesus på sin vej. Jesus, verdens lys, jager mørket på flugt. Jesus driver dæmonen ud og vinder endnu et slag i kampen mod Djævelen, dæmonernes herre.

Jesus kæmpede mange slag mod dæmoner og vandt dem. Folk lagde mærke til det, de så lysets hastige fremmarch i verden, og undrede sig. Et så mægtigt lys må have en årsag, en kilde. Og nok en overnaturlig en af slagsen. Så folkeskarerne anklager Jesus for at få hjælp af Beelzebul, dæmonernes fyrste, til at drive dæmoner ud. På en måde en forståelig anklage. Hvem hersker over dæmoner? Det gør dæmonernes herre. Så hvis man vil styre dem og flytte rundt på dem, så er det nok ham, man skal have hjælp af.

Og så alligevel. Det giver ikke mening. Hvilken interesse skulle mørket have i, at der bliver mindre mørke i verden? Hvilken interesse skulle Beelzebul, Djævelen, have i, at få magt over færre mennesker?

Normalt mørke er dødt, det er ikke aktivt. Det er fravær af lys og eksisterer kun der, hvor der ikke er lys. Vi kan ikke tænde et mørke. Men vi kan slukke et lys, og så breder mørket sig.

Det åndelige overnaturlige mørke eksisterer også kun der, hvor der ikke er lys. Men det er ikke dødt og passivt, det er aktivt og opsøgende og på udkig efter nye steder at sprede sig. Djævelen ønsker at få større magt i verden, han ønsker ikke at trække sig tilbage og give plads for lyset fra Kristus. Når det sker, er det imod hans vilje.

Som Jesus udtrykker det: ethvert rige i splid med sig selv lægges øde. Det går under. Hvor ofte er store nationer og riger i verden ikke gået under i interne magtkampe og brutale kup.

Nej, mørket har ingen interesse i mindre mørke. Djævelen har ingen interesse i mindre magt.

Så Jesus må have sin magt et andet sted fra. Fra et stærkere sted, fra en stærkere magt, en mere lysende magt. Fra Gud. Hvis han ikke uddriver dæmoner ved Djævelens magt, men ved Guds, så er Guds rige kommet. Så har lyset gjort sit store indtog på jord i Jesus, Guds søn. Så er solopgangen fra det høje ankommet og begyndt at lyse op og jage det onde mørke på flugt.

I kampen mellem lys og mørke er der ikke noget neutralt ståsted. Der findes ikke både fravær af lys og mørke. Alt er i sidste ende enten mørke eller lys. Når Jesus er det store lys og Djævelen det store mørke, så er alle på en eller anden måde tilknyttet en af de to. Den, der ikke er med mig, er imod mig, og den, der ikke samler med mig, spreder, siger Jesus.

Det lyder som voldsomt firkantede ord. Som at Jesus er lige lovlig aggressiv og pisker en stemning op. Det må da være muligt at være neutral. Har Jesus ikke hørt om fredelig sameksistens, dialog og god dansk hygge uden at ødelægge den behagelige stemning?

Sangeren og forfatteren Bob Dylan er inde på noget af det samme i sangen Gotta serve somebody:

But you're gonna have to serve somebody, yes indeed

You're gonna have to serve somebody,

Well, it may be the devil or it may be the Lord

But you're gonna have to serve somebody.

Oversat:

Du bliver nødt til at tjene nogen, du bliver nødt til at tjene nogen. Det kan være Djævelen eller Herren, men du bliver nødt til at tjene nogen.

Det er Bob Dylans påstand. Om vi vil være ved det eller ej, så tjener vi nogen, så har vi en herre, så er vi bundet til en magt. Det kan være Gud, det kan være Djævelen, eller det kan være os selv. Vi er aldrig i et magt-tomrum. Vi er heller aldrig i et åndeligt tomrum. Bilder vi os noget andet ind, ja så går det først galt. Så snart der er et åbent rum for mørke eller for magt, så indtages det.

Jesus er som nævnt enig: Den der ikke er med mig, er imod mig. Jesus er ikke så stærk i mælet, fordi han kan lide at være det, eller fordi han pisker en stemning op. Men fordi det er nødvendigt. Hvis ikke vi lever i lyset, i lyset fra ham, så vil mørket uundgåeligt forsøge at brede sig i vores liv. Vi kan ikke spærre det inde i et bestemt reservat, kalde det gammel overtro eller tænke, at det nok ikke er så slemt med lidt mørke, lidt dystrethed og lidt leg med det onde.

Mørket findes, og det er aktivt og på udkig efter nye eller gamle steder at flytte ind. Jesus fortæller om den onde ånd, som er blevet drevet ud af et menneske. Den flakker rundt og leder efter et nyt sted at sprede sit mørke og sin ødelæggelse. I mellemtiden bliver dens gamle tilholdssted pyntet og fejret, vasket og gjort rent. Sikkert med hjælp fra lyset og den stærkere magt. Men det virker ikke til at de fik lov til at blive boende. Lyset fik lov til at hjælpe en kort stund, lyse lidt op. Det fik lov at hænge i luften lidt, men fik ikke for alvor lov at flytte ind.

Derfor er det menneske helt forsvarsløst, da mørket melder sin ankomst igen. Denne gang i en meget værre form end før, den onde ånd tager syv af sine mørke venner med. Og det stakkels menneske får nu endnu mere mørke i sig.

Der er et aldrig et åndeligt magttomrum. Hvis ikke lyset lyser, så er der mørke. Hvis ikke Jesus lyser, så formørker Djævelen. Der er på den måde ikke et neutralt ståsted.

Epistellæsningen fra Efeserbrevet var også inde på den modsætning mellem mørke og lys.

”For engang var I mørke, men nu er I lys i Herren; lev som lysets børn, for lysets frugt er lutter godhed, retfærdighed og sandhed.”

Når vi er døbt og lever i troens forbindelse til Jesus, så er vi ikke mere i mørket. Så er vi i lyset, så er vi sammenknyttede med ham, som er verdens lys. Vi er lys i Herren, og bliver til lysets børn. Når

vi er døbt og forbundet med ham i troen, så er vi i sikkerhed for mørkets kræfter og dæmoners angreb.

At leve som lysets barn betyder dagligt at spørge sig selv: Hvad skal mit hus være fyldt af? Hvad fylder jeg mig selv med? Hvem ønsker jeg skal fylde mig?

Hvis vi tjener Jesus, så er det hans lys, vi må stille os i. Læse om ham i Bibelen. Lade ham vise os vej ved at dagligt at bede ham om hjælp og vejledning, men også ved at hans lys må afsløre os. For selv om vi er lysets børn, vil der stadig være meget i os, som ikke hører lysets rige til. Handlinger, tanker og følelser, som kan virke halvdunkle og formørkede, og som der ikke er grund til at lade fylde i vores liv.

Lysets frugt er godhed, retfærdighed og sandhed, men indimellem får ondskab, uretfærdighed og løgn lov til at fylde for meget i vores liv. De må afsløres af lyset, bringes frem i den klare dag og efterlades.

Det lys, som Kristus skinner på os, må også reflektere videre til andre. På den måde udbreder vi godhed, retfærdighed og sandhed, og giver vores beskedne bidrag til, at mørke og djævelskab får mindre magt i verden.

Det lidt sære ved denne udbredelse af lyset er, at vi ofte gør det lidt i blinde. Vi ved faktisk ikke, hvad der sker bag kulisserne i den store åndelige og overnaturlige kamp mellem det onde og det gode, mørket og lyset. Vi kan ikke nødvendigvis vide, at der, hvor vi møder ondskab, uretfærdighed og løgn, der er Djævelen og hans dæmoner. For vi møder også ondskaben, uretfærdigheden og løggen i os selv. Når vi kigger os omkring i verden, så er det svært se, hvor lyset og hvor mørket hersker. Vi ser små tegn på mørke mange steder samtidig med at lyset også vinder sine sejre.

Så vores opgave er ikke at udpege mørket, navngive det og artsbestemme det. Vores opgave er lyset. Lysets udbredelse. Lade det skinne på os, så vi kan skinne på andre.

Bag kulisserne har Jesus og Djævelen gang i de store kampe. Den stærkere kæmper mod den stærke. Og slaget bølger frem og tilbage, og mørket breder sig indimellem på jorden. Til andre tider bryder Kristus-troen ud i lys lue, og troen på og tilliden til Jesus breder sig med hast.

Gudsriget kom til jord i Jesus. Det er her stadig og bryder endeligt igennem, når Jesus kommer igen og fordriver al mørke, al ondskab, al uretfærdighed og al løgn. Da skal lyset herske, og vi skal leve for evigt i lyset fra Kristus.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.